

Saopštenje povodom javne rasprave o Nacrtu Zakona o slobodi vjeroispovijesti

Ohrabruje kvalitet objavljenog Nacrta Zakona o slobodi vjeroispovijesti, budući da se bazira na savremenim tekovinama međunarodnog prava, što istovremeno podrazumijeva njegovu usklađenost sa pravom EU, a čije norme korespondiraju sa Ustavom Crne Gore kada su u pitanju sloboda vjeroispovijesti i odvojenost poslova vjerskih zajednica od države, i obratno.

Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica iz 1977. godine de facto odgovara svim vjerskim zajednicama, jer im njegovi nedostaci omogućavaju finansijsku netransparentnost i otvaraju prostor da nekontrolisano raspolažu materijalnim dobrima i kulturnom baštinom Crne Gore. Rezultat takvog odnosa vjerskih zajednica prema spomenutim vrijednostima prepoznajemo u nenamjenskoj prodaji nepokretnosti, kao i u evidentnoj devastaciji sakralnih spomenika, čija je obnova obavljena mimo standarda struke i nadzora države. Tipičan primjer navedenog je Manastir Ostrog. Umjesto adekvatne reakcije državnih organa, jasnih stavova naučnih i stručnih institucija, u javnom diskursu se godinama provlače paušalne interpretacije o navodnom diskriminatornom odnosu države prema vjerskim zajednicama. Koliko su uistinu ugrožene vjerske zajednice u Crnoj Gori u zadnjih četvrt vijeka najbolji su pokazatelji milionski iznosi donirani za izgradnju novih ili obnavljanje postojećih objekata, kao i hiperprodukcija vjerskih službenika, što jedino može ukazati na činjenicu da se radi o procvatu vjerskog biznisa u našem društvu.

Svjedoci smo da su neke vjerske zajednice u proteklom periodu zloupotrebljavale zajamčenu autonomnost, što se najviše ogleda u njihovom aktivnom učešću u političkom životu, često upotrebljavajući govor mržnje u obrazlaganju tzv. vjerskih ubjedenja, pri čemu najbrojnija vjerska zajednica otvoreno negira državni suverenitet Crne Gore i nacionalni identitet Crnogoraca bez ikakvih pravnih posljedica.

Zahtjevi za preispitivanjem Nacrta Zakona o slobodi vjeroispovijesti zbog navodne neustavnosti sračunati su na opstruiranje njegovog usvajanja. Pomoću kvaziteoloških tumačenja pokušavaju se obesmisлити ključne odredbe

ovog Nacrta Zakona da bi se zadržao ne samo monopol nad vjerskim životom, nego i brojni benefiti nastali kao proizvod deregulacije i inertnog pristupa organa državne uprave, zbog čega se stiče utisak da se na pojedine vjerske zajednice ne primjenjuje pozitivno pravo Crne Gore, što jeste protivustavno, i upućuje na stav da je sekularna država izložena klerikalizaciji.

Odredbe nacrta koje se tiču sticanja pravnog svojstva vjerske zajednice, vezivanje jurisdikcije vjerske zajednice za granice Crne Gore i uspostavljanje državne svojine nad vjerskim objektima i zemljištem u skladu sa stanjem do 1. decembra 1918. godine vraćaju potreban institucionalni kapacitet državi u uređenju i rješavanju brojnih problema u ovoj oblasti.

Vjerski radikalizam, koji je odavno prisutan u našem društvu, a u svijetu poprima zabrinjavajuće razmjere, predstavlja snažnu opomenu svim društvenim subjektima da se civilizacijska vrijednost sekularizma mora braniti pravnim sredstvima, zbog čega tražimo usvajanje Zakona o slobodi vjeroispovijesti po hitnom postupku, na jesenjem zasijedanju Skupštine Crne Gore.

Za Maticu crnogorsku

Dragan Radulović
Dragan Radulović,
predsjednik

Podgorica, 17. avgust 2015.